

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сімейне право України : підручник / [Л. М. Баранова, В. І. Борисова, І. В. Жилінкова та ін.] ; за заг. ред. В. І. Борисової та І. В. Жилінкової. – Київ : Юрінком Інтер, 2004. – С. 30.
2. Сімейний кодекс України : наук.-практ. комент. / за ред. І. В. Жилінкової. – Харків : Ксилон, 2008. – С. 45–47.
3. Некрасова О.В. Застосування цивільного законодавства до сімейних відносин / О.В.Некрасова. – Дис. ... к.ю.н. – К., 2008. – 196 с.
4. Гражданское право: Учеб.: В 3 т. – 4-е изд., перераб. и доп. / Под ред. А.П. Сергеева, Ю.К. Толстого. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2004. – Т.3. – 784 с.
5. Социальный капитал и гражданское общество / Грицаенко В. – Режим доступа: <http://scd.centro.ru/dover.zip>. – Рец. на ст.: Fukuyama Francis. Social Capital and Civil Society / Francis Fukuyama // The Institute of Public Policy George Mason University, 1999. – October 1

Гончаренко Валерія Євгенівна,

студентка 3 курсу факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник – к.ю.н., професор Калітенко О.М.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД

Сучасні шлюбно-договірні відносини не обмежуються територією однієї держави, вони можуть виникати або припинятися в різних державах. Цінність таких правовідносин, спонукає до їх детального розгляду як у теоретичній, так і в практичній площині, причому не лише з погляду внутрішньонаціональних підходів, а й міжнародних стандартів. Слід також ураховувати, що на шлюбний договір перш за все істотно впливають національні особливості, традиції, релігія та культура.

Таким чином, шлюбний договір – це один із видів договорів, який регулює майнові права та обов'язки подружжя, пов'язані з укладенням шлюбу, його існуванням і припиненням.

Окремі аспекти дослідження шлюбного договору відображені в працях Белова Д.М., Гримич М.В., Дудорова К.Б., Жилінкової В., Калітенко О.М., Червоного Ю.С., Ромовської З.В., Ульяненко Є.О., Палешник Л.І., Пасічник С.В., Самілик Л.О., Следневої НА., Фурси С.Я., Фурси Є.І., В.І. Кисіля, Г.С. Фединяк.

В Україні та країнах східної Європи застосовується термін «шлюбний договір». В західній Європі, США та Англії – шлюбний контракт. Шлюбний контракт (за кордоном застосовується саме термін «контракт» – це цивільно-правова угода, яка укладається між подружжям або особами, які укладають шлюб для регулювання майнових відносин). В США сімейні відносини регулюються законодавством окремих штатів, для уніфікації яких приймаються одноманітні закони, а в країнах Європи переважно діє Цивільний кодекс.

Практично у всіх країнах західної Європи, цивільним законодавством передбачається укладення шлюбних контрактів, які регулюють майнові відносини подружжя на їх розсуд, в змісті шлюбних контрактів можуть передбачатися права третіх осіб на майно подружжя, умови шлюбного контракту можуть поєднуватися зі спадковим пактом. Так, Швейцарський цивільний кодекс дозволяє укладати шлюбні контракти в поєднанні зі спадковим пактом, який фіксує частку одного з подружжя на випадок смерті іншого. Також, особливим є те, що договір може бути укладено до або після укладення шлюбу [1].

У Німеччині подружжя зобов'язане взаємно утримувати одне одного. Зокрема, Німецьким цивільним уложенням встановлено, що подружжя взаємно зобов'язані своєю працею й майном утримувати сім'ю належним чином. Якщо одному з подружжя передане ведення домашнього господарства, то він виконує свій обов'язок робити трудовий внесок в утримання сім'ї, як правило, шляхом ведення домашнього господарства. Крім того, утримання слід надавати таким способом, який сформувався в процесі спільного подружнього життя. Подружжя взаємно зобов'язане надавати заздалегідь на розумний період часу кошти, необхідні для утримання сім'ї [2]. Подібне за змістом положення відносно взаємного подружнього обов'язку щодо допомоги та підтримки також передбачене Цивільним кодексом Голландії.

За Французьким цивільним кодексом, шлюбний контракт повинен бути укладений до реєстрації шлюбу, а також він не має суперечити добрим звичаям. Укладається лише у присутності свідків і має відповідати імперативній нормі публічності шлюбного контракту. Французький цивільний кодекс передбачає наступні правові режими шлюбного контракту:

1) режим спільності майна за договором: подружжя шляхом укладення шлюбного контракту вносять зміни, на свій розсуд, в законний режим спільності майна.

2) режим окремої власності: кожен з подружжя одноособово розпоряджається своїм власним майном.

3) режим часткової участі в набутому майні: подружжя можуть домовитися про рівні або нерівні частки в майні, яке вони набувають у шлюбі [3].

Особливістю шлюбних договорів в Італії є те, що при реєстрації в місцевому органі влади його підписують всі особи, які є сторонами договору, це як подружжя, так і їх нащадки, а зміни до такого акта будуть законними в тому випадку, якщо вони будуть затверджені судом та їх підпишуть всі сторони. За законодавством Італії у подружжя є можливість створення майнового фонду сім'ї, який формується з нерухомості чоловіка та дружини. Особливою відмінністю від України є те, що в Італії шлюбний договір не може бути змінений протягом шлюбу, а також заборонено дарування між подружжям, що перш за все вагомо захищає їхні інтереси [4].

Згідно з вітчизняним законодавством та законодавством європейських країн подружжя не може вносити в договір пункт про виконання подружнього обов'язку і санкції за стосунки на стороні, так як договір регулює лише майнові права. Проте в Сполучених Штатах Америки, шлюбним договором регулюються як майнові, так і особисті немайнові відносини подружжя. Тобто, шлюбним договором може не тільки встановлюватися певний режим майна подружжя, але й регулюється питання щодо уподобань кожного з подружжя, щодо методів виховання дітей, щодо поведження кожного з подружжя в сім'ї, щодо права на материнство/батьківство, вибору місця проживання тощо. Прикладом можуть бути зіркові подружжя, які укладають так звані «контракти». Так, за зраду актриса Деніз Річардс після розлучення з актором Чарлі Шином отримала 4 млн доларів через подружню невірність. Поп-зірка Бейонсе і репер Джей Зи обмовили в контракті компенсацію за народження спадкоємців. За кожного сина співак зобов'язався виплатити дружині 5 млн доларів [5]. Проте українським законодавством штрафи за поведження кожного із подружжя не передбачені.

Отже, проаналізувавши законодавство та практику укладення шлюбних договорів у різних країнах світу, можна свідчити про те, що в Україні та країнах східної Європи застосовується термін «шлюбний договір», а в західній Європі, США та Англії – шлюбний контракт. Шлюбний договір США та Англії регулює крім майнових відносин також немайнові, щодо уподобань кожного з подружжя, а також методів виховання дітей тощо. До того ж, вважається, необхідність включення особистих немайнових прав подружжя до предмету шлюбного договору України. Так як у сучасних умовах є можливість використання будь-яких засобів захисту цивільних прав для захисту особистих немайнових прав.

Сучасний етап розвитку суспільства зумовив трансформацію традиційних сімейних відносин, що має наслідком зміну акцентів правового регулювання сімейних відносин у законодавстві зарубіжних держав і необхідність проведення глибоких наукових досліджень відносин у цій сфері.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гражданское и торговое право зарубежных государств : [учебник] / отв. ред. Е.А. Васильев, А.С. Комаров. – В 2-х т. – Т. II. – М. : Междунар. отношения, 2008. – 640 с.
2. Жилинкова И.В. Брачный контракт. – Харьков, 1995. – 172 с.
3. Виды брачных контрактов (Types de contrat de mariage). – Режим доступа : <http://france-ukraine.com.ua/marriage-france/types-of-marriage-contracts.php>.
4. Казарян К. Інститут шлюбного договору в наглосаксонській та континентальній правових сім'ях // Вісник Харківського національного університету В. Н. Каразіна. – 2013. – Вип. 14. – С. 268–271.
5. Шлюбний контракт стає більш популярним в Україні: як переймають зарубіжний досвід. – Режим доступу : <https://ukr.segodnya.ua/ukraine/brachnyy-kontrakt-stanovitsya-bolee-populyarnym-v-ukraine-kak-perenimayut-zarubezhnyy-opyt-1070750.html>.

*Гуменюк Дар'я Валентинівна,
студентка 3 курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Завальнюк С.В.*

ПРОЦЕС ВИЗНАННЯ МАТЕРИНСТВА В УКРАЇНІ ЗА СІМЕЙНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Право на визнання матір'ю має в першу моральне і соціальне значення. Це питання вирішує долю кількох людей та визначає на роки вперед для них коло їх прав та обов'язків щодо одне одного.

СК України у главі 12 визначає порядок визнання материнства за особою. Так визнання материнства особи що вважає себе матір'ю є можливим за двох сценаріїв:

Якщо запис про матір дитини було учинено в умовах коли особи її батьків органа опіки були невідомі, в порядку передбаченому ч. 2 ст. 135 СК України, то особа яка вважає себе матір'ю дитини може подати заяву до суду на предмет визнання свого материнства згідно до ст. 131 СК України. Така заява розглядається судом у в порядку окремого провадження, для визнання